

28 de maig de 2009

ACTUALITZACIÓ REGIONAL: ORIENT MITJÀ I NORD D'ÀFRICA

Document embargat fins a les 04.01 hores GMT del 28 de maig de 2009

Durant els quatre primers mesos de 2009 amb prou feines han canviat les condicions generals imperants l'any anterior en l'àmbit dels drets humans.

INSEGURETAT

L'any va començar amb crisi, al bombardejar avions i artilleria israelians **Gaza**, una de les zones més densament poblades del món, i continuar Hamás i altres grups armats palestins llançant coets indiscriminadament contra el sud d'Israel. El 18 de gener, quan ambdós bàndols van declarar unilateralment l'alto el foc, havien mort uns 1.400 palestins, entre ells al voltant de 300 nens i nenes, i havien resultat ferits milers més. Al mateix període van morir sis soldats i tres civils israelians i van resultar ferits desenes d'israelians més. Al mateix temps, les forces israelianes van arrasar barracades pràcticament senceres de Gaza, deixant a milers de persones sense llar. En aquest breu, intens i letal conflicte es va posar de manifest que les parts contendents no respectaven a la població civil ni tenien en compte la seva protecció. A més, els autors de les greus violacions de les lleis de la guerra que es van cometre han eludit fins ara rendir comptes pels seus actes, creant així les condicions per a futurs abusos.

Els equips d'investigació d'Amnistia Internacional que van visitar Gaza i el sud d'Israel durant el conflicte i immediatament després d'ell van trobar convinents indicis de crims de guerra i altres violacions greus del dret internacional humanitari i d'abusos contra els drets humans, inclosos atacs directes contra civils. No obstant això, a finals d'abril, tres mesos després de l'alto el foc, ni el bàndol israelià ni el palestí havien pres mesures adequades per a investigar els crims. El Consell de Seguretat de l'ONU no s'ha mostrat disposat a dur a terme una investigació internacional exhaustiva ni a demanar a Israel que cooperi en la iniciada pel Consell de Drets Humans de l'ONU. Mentrestant, Israel ha rebutjat les conclusions d'una investigació ordenada pel secretari general de l'ONU sobre els atacs a instal·lacions i personal d'aquesta (conclusions segons les quals les forces israelianes van ser responsables de set de nou atacs contra l'ONU, i els grups armats palestins, d'almenys un). Com era d'esperar, donada la seva manca d'independència o de consulta amb víctimes palestines, les investigacions de l'exèrcit israelià sobre l'actuació de les seves forces els ha exonerat pràcticament de tot acte indegut. Mentre que els soldats israelians que van cometre violacions greus del dret internacional gaudeixen d'impunitat, els adolescents israelians que es van negar a prestar servei en l'exèrcit per raons de consciència se'ls ha empresonat.

Entre les principals víctimes del continu conflicte de **l'Irak** han seguit figurant civils, malgrat haver-se reduït el nivell general d'atacs i homicidis des dels inicis de 2008. A la fi d'abril van morir més de 200 persones en atemptats suïcides comesos a Bagdad i a la província de Diyala, i aquest mes la xifra oficial de víctimes mortals va ser de 350, 290 d'elles civils.

DOCUMENTACIÓ

AMNISTIA
INTERNACIONAL

AMNISTIA INTERNACIONAL
CATALUNYA
C/ Alfons XII, n. 19-21,
Pral - 1ra
08006 BARCELONA

T: +34 93 209 35 36
F: +34 93 200 77 57
info@amnistiacatalunya.org
www.amnistiacatalunya.org

S'han conegut nous informes sobre tortura comesa en anys anteriors. A **Bahrain** s'ha sabut que agents de seguretat van torturar durant la seva reclusió en règim d'incomunicació a un grup de joves detinguts a la fi de 2008. Després de sortir de Guantánamo en llibertat, Binyam Mohamed, resident al Regne Unit, ha pogut per primera vegada parlar lliurement del seu lliurament extraordinari al Marroc al 2002 i explicar amb detall la tortura i els abusos als que assegura que va ser sotmès allí durant el seu interrogatori en una presó secreta. A l'abril es va difondre un vídeo que mostrava a un membre de la família governant d'Abu Dabi agredint a un home amb perill per a la vida d'aquest, amb ajuda d'un agent de policia uniformat. Les dades existents indiquen que les autoritats dels Emirats Àrabs Units van ser còmplices de l'agressió, que, pel que sembla, data de 2004 i forma part d'una sèrie d'actes similars. Aquest mateix mes, Amnistia Internacional va instar al ministre egipci d'Interior a que no permetés la readmissió a la policia de dos agents excarcerats després de complir condemna per violar a un pres que estava sota el seva custòdia, filmar la violació i distribuir les imatges per a augmentar encara més la degradació de la víctima.

IMPUNITAT

La impunitat sembla haver-se consolidat encara més a **Algèria** amb la reelecció del president Abdelaziz Bouteflika per tercera vegada a l'abril, després d'haver-se modificat la Constitució per a fer-ho possible. En el seu mandat anterior va ser l'artífex de la Carta per a la Pau i la Reconciliació Nacional d'Algèria, que impedeix de manera efectiva el processament dels qui van orquestrar i van cometre delictes durant el conflicte algerià de la dècada de 1990, en el qual van morir o van desaparèixer milers de persones, i criminalitza, en canvi, als qui insisteixen a denunciar a les forces de seguretat i demanar veritat i justícia. Al **Marroc** i al **Sàhara Occidental**, les famílies de les persones que van sofrir desaparició forçada durant el regnat d'Hasán II, mort al 1999, segueixen esperant rebre una llista detallada dels casos de desaparició forçada investigats per la Comissió de la Veritat i la Reconciliació, organisme establert pel rei Mohamed VI que va completar la seva tasca al final de 2005.

El **Líban** també té un llegat d'abusos greus contra els drets humans, que es remunta al període de guerra civil comprès entre 1975 i 1990. Continuen desaparegudes milers de persones, entre elles moltes que estaven sota custòdia de la forces síries, però fins ara ni el govern libanès ni el siri s'han mostrat disposats a aclarir la seva sort. Romanen també desapareguts milers de siris. Les investigacions que s'han realitzat no han estat independents ni han tingut conclusions públiques significatives. Contra aquest fons, l'establiment del Tribunal Especial per al Líban al començament de març podria resultar particularment significatiu pel que fa a abordar la impunitat. Creat amb el suport del Consell de Seguretat de l'ONU, el Tribunal té competència per a jutjar als acusats de matar a l'ex primer ministre libanès Rafic Hariri al febrer de 2005 i perpetrar altres actes relacionats amb aquest homicidi. Per problemes de seguretat i donades les reconegudes deficiències del sistema judicial libanès, té la seva seu a les immediacions de La Haya, Països Baixos.

VEUS DESATESES I SILENCIADES

Al febrer, l'**Iran** va celebrar el 30è aniversari de la revolució islàmica que va derrocar a l'últim sha. La persistència de la controvèrsia sobre el programa nuclear del govern iranià ha augmentat la sensació d'inseguretat en la regió en general, particularment al Golf Pèrsic, mentre que durant els primers mesos de 2009 no s'ha reduït la repressió dintre del país. En el període previ a les eleccions presidencials, les autoritats continuen castigant als qui participen en activitats de defensa dels drets de les dones, als membres de les minories ètniques i religioses i a altres persones que s'atreveixen a parlar públicament en contra del govern o a favor dels drets humans.

A **Egipte, l'Iran i Síria**, les autoritats han dut a terme noves detencions de persones crítiques amb el govern i de participants en manifestacions pacífiques, entre elles periodistes i autors de blogs, activistes dels drets de les minories i defensors i defensores dels drets humans. A Egipte s'han detingut, per exemple, partidaris del moviment Kefaya i de la Germanor Musulmana i a persones que intentaven manifestar-se en solidaritat amb la població palestina víctima dels atacs israelians a Gaza. Entre les persones detingudes a l'Iran figuren membres de la fe bahaí i persones convertides al cristianisme, així com una periodista de doble nacionalitat nord-americana i iraniana, Roxana Saberi, que va ser condemnada a vuit anys de presó en una parodia de judici i posada després en llibertat. A **Bahrain**, entre desenes de presos polítics que han estat excarcerats a l'abril en virtut d'una amnistia real figuren tres destacats membres de la comunitat chií (al març Amnistia Internacional va assistir en qualitat d'observadora a una sessió del seu judici).

VIOLÈNCIA CONTRA DONES I NENES

A tota la regió, les dones i les nenes han seguit sent objecte de discriminació en la legislació i en altres esferes. Moltes han sofert violència en l'àmbit familiar i en mans d'homes que desaproven la seva conducta, aparentment per raons religioses o culturals. No obstant, hi ha hagut alguns signes més de canvi, lent però inexorable, cap a una major llibertat per a les dones i major respecte dels seus drets humans. A **l'Aràbia Saudita**, el rei ha inclòs per primera vegada a una dona al govern, Noora bint Abdullah bin Musaed al-Fayez, que ha assumit el càrrec de viceministra d'Educació per a assumptes relatius a la nenes. A la regió iraquiana de **Kurdistan**, el govern regional ha fet nous avenços en el seu esforç per eradicar els homicidis en nom de l'"honor", amb iniciatives com ordenar difondre àmpliament les fotografies dels presumptes homicides per a facilitar la seva detenció.

PENA DE MORT

Les autoritats han mantingut la poca edificant reputació de **l'Iran** com a Estat que figura entre els quals més execucions es duen a terme al món. És pràcticament l'únic que continua executant a persones declarades culpables de delictes comesos quan eren menors de 18 anys i realitzant execucions per lapidació. Al concloure abril Amnistia Internacional havia registrat almenys 139 execucions a l'Iran des de principis de 2009. Aquesta xifra segueix en augment. Entre les víctimes hi ha hagut almenys dues persones que eren menors en el moment del presumpte delicte, entre elles Delara Darabi, a qui les autoritats van penjar a la presó l'1 de maig malgrat haver-se dictat una ordre judicial de suspensió de l'execució.

L'Irak, l'Aràbia Saudita i el Iemen també han seguit fent ampli ús de la pena de mort. A Irak, Amnistia Internacional va saber al març que unes 128 persones corrien risc imminent d'execució a Bagdad, tot i que el president del país, Yalal Talabani, s'oposa personalment a la pena cabdal i es nega a dictar ordres d'execució (ho fa un vicepresident en el seu lloc). Amnistia Internacional ha instat a les autoritats a no dur a terme les execucions; no obstant això, a principis de maig n'han tingut lloc 12. El govern iraquí afirma que necessita utilitzar la pena de mort per a dissuadir de perpetrar atacs armats, però molts d'aquests atacs els cometien qui menys probabilitats tenen de deixar-se dissuadir: autors d'atemptats suïcides amb explosius. Moltes de les persones condemnades a mort han estat sotmeses a un judici injust i, en alguns casos, declarades culpables sobre la base de confessions obtingudes mitjançant tortura en presó preventiva.

A **l'Aràbia Saudita**, Amnistia Internacional havia registrat almenys 28 execucions al final d'abril. Com en anys anteriors, entre les persones decapitades hi ha hagut ciutadans de països pobres i en desenvolupament, que és molt poc probable que fossin sotmesos a un judici just. Donat el secretisme del sistema de justícia, aquestes

AMNISTIA INTERNACIONAL
CATALUNYA
C/ Alfons XII, n. 19-21,
Pral - 1ra
08006 BARCELONA

T: +34 93 209 35 36
F: +34 93 200 77 57
info@amnistiacatalunya.org
www.amnistiacatalunya.org

persones tenen inexorablement tot en la seva contra. Hi ha hagut també signes d'avenços de les autoritats saudites en la creació d'un tribunal especial per a jutjar a persones sospitoses de terrorisme, que, segons informes, es conten per milers i estan recloses en la seva major part en secret. Al març, el ministre d'Interior va anunciar que havien començat els judicis, però les autoritats no van revelar pràcticament cap informació sobre ells, ni tan sols si es permetia als acusats contar amb un advocat de la seva elecció, ni van donar a conèixer la identitat de les persones jutjades. Al **lema**, Amnistia Internacional havia registrat almenys set execucions a finals d'abril, entre elles la d'Aisha Ghalib, dona amb set fills, declarada culpable d'assassinat al 2003.

/// FI

Departament de comunicació d'Amnistia Internacional Catalunya

Cèlia Ramon Wyser.

Tel. 93.209.35.36 (ext.2) o 690.81.44.11

cramon@amnistiacatalunya.org

Documents i comunicats de premsa

www.amnistiacatalunya.org

www.es.amnesty.org

DOCUMENTACIÓ

AMNISTIA INTERNACIONAL
CATALUNYA
C/ Alfons XII, n. 19-21,
Pral – 1ra
08006 BARCELONA

T: +34 93 209 35 36
F: +34 93 200 77 57
info@amnistiacatalunya.org
www.amnistiacatalunya.org